

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/312/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

301/2019. (XII. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2019. augusztus 9-én előterjesztett **panaszát** a 2019. december 12-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Sz. városi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2019. április 24-án történt közlekedésrendészeti intézkedés miatt 2019. augusztus 9-én, elektronikus úton panaszt terjesztett elő.

I.

1) A panaszos a fenti napon közlekedési balesetet szenvedett. A panaszos álláspontja szerint az egyik kiérkező rendőr rosszul ítélte meg a helyzetet, mivel nem vette észre, hogy arra a kereszteződésre vonatkozóan, ahol a baleset történt, nincs STOP tábla, emiatt pedig jobbkéz-szabály van érvényben.

A panaszos sérelmezi, hogy a helyszínen hiába közölte, hogy nem érzi magát hibásnak, a rendőr folyamatosan azt állította, hogy meg kellett volna állni a STOP táblánál. A panaszos felfokozott lelkiállapota miatt nem tudta racionálisan tisztázni, hogy miért nem hibázott, így végül őt megbüntették.

1 Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos csupán később, az intézkedést követően tudta „hideg fejjel” végiggondolni a helyzetet.

A panaszos ezt követően beszélt az önkormányzat jegyzőjével, így később (2019. június 12-én) már kitették a balesettel érintett kereszteződéshez a STOP táblát. A panaszos továbbá még aznap jelezte a biztosítójának az esetet, több helyen is érdeklődött, hogy miként kellett volna értékelnie a rendőrnek a baleset körülményeit. (Többek között a Közlekedéstudományi Intézetben is megfordult.)

A panaszos végül közölte, hogy a panasztétel napján tudta meg, hogy panasszal fordulhat a Testülethez.

2) A panaszos számos levelében részletezte, hogy miért nem felelős a panasszal érintett balesetben. Ezek tartalma azonban – a Testület hatásköri szabályaira figyelemmel – nagyrészt nem releváns a panasz elbírálása szempontjából, így azok részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

A panaszos leveleiben többször kiemelte, hogy az intézkedés során nem ismerte el, hogy hibázott volna, kizárólag a „folyamatos presszionálás hatására” írta alá mindent a helyszínen. A panaszos kiemelte továbbá, hogy nem volt olyan tájékoztatás, „amit úgy adtak volna elő”, hogy azt a panaszos felfokozott lelkiállapota mellett is megértse, meghallja.

A panaszos álláspontja szerint helyszíni bírság esetén is van helye jogorvoslatnak.

A panaszos csatolta a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány másodlati példánya egyik oldalának másolatát, amelyen látszik, hogy azt a panaszos a fenti napon aláírta.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza:

A panaszos ügyében a fenti napon rendőri intézkedés történt anyagi kárral járó közúti közlekedési baleset miatt.

Az intézkedés jogalapja az Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése volt, mivel a közterületi szolgálatot ellátó *J. I. r. ftörm.* (Közrendvédelmi Osztály, Körzeti Megbízotti Alosztály, mb. körzeti megbízott) és *P. G. r. őrm.* (Közbiztonsági és Közlekedési Alosztály, járőrvezető) észlelték a közúti közlekedési balesetet, közvetlenül annak bekövetkezése után.

A baleset során személyi sérülés nem történt, a panaszos a felelősségét a helyszínen elismerte, a másik részessel a kölcsönös kárbejelentést önkéntesen kitöltötték. Az intézkedő rendőrök a közlekedési szabálysértés elkövetése miatt a panaszossal szemben 15.000 forint helyszíni bírságot szabtak ki, mivel közlekedése során megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 28. §-ának (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat, így megvalósította a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 218. §-a szerinti az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértést.

A panaszos 2019. július 23-ai kelezéssel beadványt juttatott el a Rendőrkapitányságra, amelyben kérte a kiszabott közlekedési előéleti büntetőpont és a 15.000 forint helyszíni bírság visszavonását, valamint vitatta a felelősségét az elszenvedett balesetben. A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőr tévesen ítélte meg a helyszínen a baleset közlekedési rendet.

A Rendőrkapitányság írásban tájékoztatta a panaszost az érintett kereszteződésben érvényben lévő forgalmi rendről, továbbá az intézkedésről és a helyszíni bírsággal kapcsolatos eljárásrendről. A Rendőrkapitányság fenntartja az abban foglaltakat, az intézkedés jog- és szakszerű volt.

Az ügyben egyéb intézkedésre nem volt szükség, eljárás a Rendőrkapitányságon nem indult.

Az intézkedés során videó-, ill. hangfelvétel nem készült, a helyszínről fényképfelvételek készültek.

2) A Rendőrkapitányság vezetőjének panaszos számára megküldött tájékoztató levele az állásfoglalás II. rész 1) pontjában foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

Az intézkedő rendőrök a helyszínen segítségnyújtás céljából álltak meg, ahol a balesetben részes feleket meghallgatták.

A helyszínen sérülés nem történt, orvosi ellátásra nem volt szükség.

Mivel a panaszos nem akarta elismerni a felelősségét a balesetben, a helyszínre baleseti helyszínelőt kértek. A panaszos ezalatt meggondolta magát, a balesetet elismerte, és a kárbejelentőt a másik féllel közösen kitöltötte. A kárbejelentő lapon írásban elismerte a felelősségét a panaszos, amit alá is írt.

Mivel a panaszos a felelősségét elismerte, külön rendőri intézkedésre, baleseti helyszínelésre nem került sor. Ennek megfelelően a felelősség kérdésében semmilyen vizsgálatot nem folytattak a helyszínen.

A Rendőrkapitányság a panaszos beadványa alapján megvizsgálta a helyszíni bírság jogszerűségét, és azt helyben hagyta, mivel az adott kereszteződésre vonatkozóan „Állj! Elsőbbségadás kötelező” tábla volt érvényben a baleset idején.

A Szabs. tv. 99. §-ának (3) bekezdése szerint, ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását – a jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után – tudomásul veszi, a bírsággal szemben jogorvoslatnak helye nincs. Ezért nincs mód jogorvoslatra a kiszabott helyszíni bírság ellen.

3) Az intézkedő rendőrök 2019. április 24-én kelt jelentése az állásfoglalás II. rész 1)-2) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A balesetet a rendőrök a fenti napon 10 órakor észlelték. Az érintett járműveket és a balesetben részes feleket a rendőrök ellenőrizték az Országos Körözési Nyilvántartási Rendszerben, amelyben nem szerepeltek.

A jelentés tartalmazza a balesetben részes felek baleset körülményeire vonatkozó szóbeli beszámolóinak összefoglalását.

A balesetről fényképfelvételek készültek.

4) *J. I. r. ftörm* 2019. szeptember 24-én kelt kiegészítő jelentése az állásfoglalás 1)-3) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A baleset részesei magyar állampolgárok voltak, kommunikációs nehézség nem merült föl. A panaszost a helyszínen tájékoztatták a panasztételi lehetőségeiről, amit meg is értett.

5) *P. G. r. örm* 2019. szeptember 23-án kelt kiegészítő jelentése az állásfoglalás 1)-4) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A panaszost a helyszíni bírsággal kapcsolatos szóbeli tájékoztatást megkapta és tudomásul vette, majd a kitöltött helyszíni bírságra vonatkozó nyomtatványt aláírta.

Az intézkedés végén szóban tájékoztatták a panaszost a panasztételi lehetőségeiről, amely kiterjedt a Testület panasz eljárásának lehetőségére is. A tájékoztató kiterjedt arra, hogy a panaszt a Rendőrkapitányságon és a Testületnél is elő lehet terjeszteni 30 napon belül.

6) A Baleseti bejelentő lap tanúsága szerint a panaszos elismerte a felelősségét, és az aláírásával is igazolta.

7) A Rendőrkapitányság által csatolt fényképfelvételeken látszanak a balesetben részes felek járművei, azok látható sérülései, valamint a kereszteződésre irányadó „Állj! Elsőbbségadás kötelező” tábla.

8) A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információkat nem tartalmaznak.

III

1) A Testület első körben azt vizsgálta, hogy a panaszos beadványát határidőben terjesztette-e elő.

Az eljárás megindítása tekintetében a Testület a panaszos a beadványát az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdésének, valamint a Testület Eljárási Szabályzata (a továbbiakban: Eljárási Szabályzat) 9. §-ának (2) bekezdésének megfelelően, határidőben benyújtottnak tekinti.

A panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy a panasz megtételének napjáig nem tudta, hogy panaszával a Testülethez fordulhat.

Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított harminc napon belül lehet előterjeszteni. (A rendőri intézkedéstől számított egy éven túl panasz előterjesztésének nincs helye.)

A Testület Eljárási Szabályzatának 9. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben a panaszos a fenti határidőt hibáján kívül mulasztotta el, a mulasztás következménye (a panaszbeadvány elutasítása) igazolással orvosolható (igazolási kérelem). [...] Amennyiben a Testület az igazolási kérelemnek helyt ad, a panaszos vagy képviselője által előterjesztett beadványt olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül terjesztették volna elő.

Azokban az esetekben, amikor a panaszos elmondása alapján a mulasztás abból fakad, hogy a rendőrség az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét – miszerint V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr

köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről – nem vagy nem megfelelően teljesíti, a határidő-mulasztás igazolásaként a Testület az eljárás megindítása érdekében vélelmezi a szükséges kioktatás hiányát.

Az Eljárási Szabályzat 5. §-ának (2) alapján a Testületnek két fajta eljárása van: általános eljárás valamint panasz eljárás. Az Eljárási Szabályzat 6. §-ának (2) bekezdése alapján általános eljárásnak van helye az olyan beadványok kapcsán, amelyek nyilvánvalóan elkésettnek minősülnek, amelyek kivizsgálására és így panasz eljárás lefolytatására a Testület kétséget kizáróan nem rendelkezik hatáskörrel, amely nem az előterjesztésre jogosulttól származik (ide nem értve a képviselő által meghatalmazás mellőzésével benyújtott panaszbeadványt), továbbá amelyben a kifogásolt rendőri intézkedés kapcsán a Testület korábban már állásfoglalást, vagy amely intézkedés kapcsán rendőrségi panasz eljárásban már jogerős döntés született, amennyiben ezen tények a panaszbeadvány és a Testület nyilvántartása alapján kétséget kizáróan megállapíthatóak. Amennyiben a fent felsorolt okok nem állnak fenn, panasz eljárás indul. A Testület eljárásnak megindítása tehát kizárólag a panaszos beadványának a vizsgálata alapján indul.

A panaszos beadványa alapján a Testület vélelmezte, hogy panasztételi lehetőségeiről a rendőri intézkedést követően szerzett tudomást, ennek megfelelően – tekintettel arra, hogy a panaszolt rendőri intézkedés időpontjától számított egy év még nem telt el – a Testület a panaszos igazolási kérelmét az eljárás megindítása érdekében elfogadta.

2) A Testület vizsgálta továbbá, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése a következőként rendelkezik.

„Akinek a IV–V. Fejezetben – a 46/A–46/C. §) kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszt a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni.

Ugyanakkor az Rtv. 13. §-a, valamint rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. §-a alapján a Testület a szabálysértés észlelése esetén keletkező intézkedési kötelezettség, valamint ennek alapján tett rendőri intézkedések módja tekintetében a fent rögzítettek szerint eljárhat.

A Testület a panaszost a fenti szabályokról levelében tájékoztatta.

IV.

A panaszos – a hatásköri szabályokra figyelemmel – sérelmezte az, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen nem tisztázták megfelelően a körülményeket, valamint őt annak ellenére sújtották helyszíni bírsággal és írták alá vele a dokumentumokat, hogy ő nem ismerte el a baleset okozásáért való felelősségét.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület vizsgálta az intézkedési kötelezettség teljesítésének módját a helyszíni eljárás során.

A panaszos sérelmezte, hogy a helyszínen a rendőr annak ellenére presszionálta őt, hogy felelős volt a baleset okozásáért, miközben – álláspontja szerint – a rendőr tévesen mérte fel a körülményeket („Állj! Elsőbbségadás kötelező” tábla kapcsán).

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos végül elismerte a felelősségét, amelyet a Baleseti bejelentő lapon aláírásával is igazolt. A rendőrök – a dokumentumok tanúsága szerint – nem presszionálták a panaszost, csupán közölték vele az adott kereszteződésre irányadó közlekedési rendet, amellyel összefüggésben helyszíni bírsággal is sújtották őt. Az intézkedés során a rendőrök mindkét felet szóban meghallgatták, helyszínelésre azonban nem került sor, mivel a részes felek tisztázták egymás között a felelősség kérdését, és önkéntesen kitöltötték a szükséges dokumentumokat (Ugyanakkor fényképfelvételek készültek a helyszínen, amelyeken látszanak a járművek, azok látható sérülései, valamint a kereszteződésre irányadó „Állj! Elsőbbségadás kötelező” tábla). A helyszínen továbbá személyi sérülés nem történt, orvosi ellátásra nem volt szükség.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. 32. §-ának első mondata alapján a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának megfelelően a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A Szolgálati Szabályzat 11. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a helyszínt biztosító rendőr a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak, b) a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észleelőket feltartóztatja, c) az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja, d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi, e) megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért, f) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti, g) az eseményt szolgálati előjárójának azonnal jelenti, h) feljegyezi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el, i) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti, valamint j) a helyszínre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

A Testület töretlen gyakorlata szerint az Rtv. már hivatkozott 11.§ (1) bekezdése olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül tehát vizsgálhatóvá válik a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő jogi normák által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik. A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására. Az Rtv. 11. §-a kapcsán csak akkor vizsgál az Rtv. V. és VI. fejezetén kívül eső rendőri aktusokat, amennyiben a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az adott ügyre vonatkozó eljárási szabályok nem biztosítanak. Jelen esetben a panaszos ellen szabálysértési eljárás indult. A rendőrség szabálysértési hatóságként végzett tevékenységét a Szabs. tv. rendelkezései szabályozzák. A szabálysértési hatóság az általa alkalmazott szankcióról, annak esetleges visszavonásáról vagy megváltoztatásáról a fenti jogszabály keretei között saját hatáskörben dönt. A Testület álláspontja szerint a szabálysértési eljárásban biztosított jogintézmények (pl. meghallgatás, szakértő kirendelése, panasz stb.) megfelelő eszközül szolgálhatnak a helyszíni eljárás (pl. rosszul elkészített helyszínrajz) esetleges azon – a panaszos által megjelölt – visszáságainak az orvoslására, amelyek az ügy érdemi kimenetelére hatással lehetnek. Ennek megfelelően jelen ügyben pusztán annyit vizsgált a Testület, hogy megtörtént-e az előírt eljárási cselekmények a baleset helyszínén, azokat részrehajlás nélkül folytatták-e le, ugyanakkor e cselekmények értékelését a Testület nem végezte el.

A közlekedési balesetek esetén irányadó eljárásra a rendőröknek a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás rendelkezéseit is alkalmazniuk kell. Ezen utasítás 15. pontja alapján – amennyiben a baleset feltételezett okozója magatartásával bűncselekményt nem valósít meg, személyi sérülést, vagy rendkívüli halált sem okoz – a helyszíni eljárást a közlekedésrendészeti, szervezeti elemek egyenruhás közterületi szolgálatot teljesítő állományának, lehetőleg helyszínelőnek kell végrehajtania. A 25. pont szerint a körülmények tisztázása során a helyszíni eljárást gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen kell lefolytatni. A 26. pont alapján a helyszínre érkezést követően az Rtv. alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről: a) hol, mikor, hogyan, miért

történt a baleset, b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.), c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke, d) mely járművekkel vettek részt az eseményben, e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette. A 27. pont szerint az összegyűjtött elsődleges adatokat értékelni kell abból a szempontból, hogy felmerül-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve történt-e rendkívüli halál. Amennyiben ezek közül valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi minőségének megfelelően a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, illetve a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak. A 30. pontnak megfelelően (31. pontjában foglalt esetet kivéve), ha a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel és a) a szabálysértési eljárás helyszíni megindítására kerül sor, úgy szemlét kell végrehajtani, melyről jegyzőkönyvet kell felvenni; a helyszín állapotát leírással, a mérések eredményeit is tartalmazó helyszínvázlaton, továbbá képfelvételen kell rögzíteni, b) a szabálysértési eljárás helyszíni megindítására nincs lehetőség, a helyszín megszemlélése során tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni; a helyszín állapotát leírással, a mérések eredményeit is tartalmazó helyszínvázlaton, továbbá az Rtv.-nek a kép- és hangfelvétel készítésére vonatkozó szabályaira figyelemmel képfelvételekkel kell rögzíteni. A 31. pont szerint szóbeli figyelmeztetést alkalmazni vagy helyszíni bírságot kiszabni – jogszabályi feltételek teljesülése esetén is – csak abban az esetben lehet, ha a baleset személysérülést nem eredményezett, és közlekedési vagy közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja nem merült fel.

A fentieknek megfelelően jelen panasszal érintett esetben az intézkedő rendőröknek a helyszínen gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen tisztázniuk kellett a baleset körülményeit, amelynek keretében – a hivatkozott 26. pontnak megfelelően, az Rtv. 32. §-a alapján – felvilágosítást kellett kérniük a baleset körülményeiről, továbbá hitelesen rögzíteniük kellett a helyszínen észlelt körülményeket.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumok alapján elmondható, hogy a rendőrök meghallgatták a balesetben részes feleket, fényképfelvételeket készítettek, ezek során a helyszínen tisztázódott, hogy személyi sérülés nem történt (és közlekedési vagy közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja sem merült fel), így nem volt szükség a 30. pont szerinti szemlét megtartani, a körülmények enélkül is tisztázhatóak voltak.

Figyelemmel arra, hogy a panaszos felelőssége kérdésében a Testületnek nincs hatásköre állást foglalni, a rendelkezésre álló információkat a baleset felelőssége kérdésében a Testület nem értékelte. A Testület kizárólag azt vizsgálta, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök eleget tettek-e az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdésében, valamint 13. §-ának (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettségüknek. **A Testület rendelkezésére álló információk alapján megállapítható – a felelősség kérdését nem érintve –, hogy a rendőrök eleget tettek az intézkedés kötelezettségüknek, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.**

2) A panaszos sérelmezte, hogy ő rendőri presszionálás hatására írta alá minden dokumentumot, ő a felelősségét a helyszínen nem ismerte el.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága szerint a panaszos a helyszínen a felelősségét először ugyan nem ismerte el (ami miatt kértek is helyszínelőt), később azonban meggondolta magát, felelősségét a baleseti bejelentő lapon és a helyszíni bírságról szóló nyilatkozaton aláírásával elismerte. A rendőrök – a jelentések tanúsága szerint – szóban tájékoztatták a panaszost a helyszíni bírságotól, amelyet a panaszos tudomásul vett, majd a nyomtatványt aláírta.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. már hivatkozott 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr köteles a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni az intézkedési kötelezettségét.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A fentieknek megfelelően az intézkedő rendőröknek jelen panaszügyben a panaszost tájékoztatniuk kellett az általuk észlelt szabálysértés tényéről, és annak következményeiről, beleértve a helyszíni bírságolásnak azt a jellegzetességét, hogy amennyiben a panaszos a felelősségét a helyszínen elismeri és a nyomtatványt aláírja, bezárulnak számára a rendes jogorvoslati lehetőségek, és pusztán jogszabálysértésre hivatkozva kérheti a helyszíni bírság felülvizsgálatát (egyébként ezt kérte a panaszos, ám a Rendőrkapitányág a helyszíni bírságot fenntartotta). Ennek megfelelően, ha a panaszos valóban nem ismerte el a felelősségét a helyszínen, az intézkedő rendőrök nem szabhattak volna ki helyszíni bírságot (és nem is írathatták volna alá a helyszíni bírság nyomtatványát a panaszossal) [Szabs. tv. 99. §]. Az intézkedő rendőrök magatartása, kommunikációja nem irányulhat az intézkedés alá vont személy tisztességtelen befolyásolására, presszionálására (jelen esetben arra, hogy a panaszos annak ellenére nyilatkozzon a felelőssége elismeréséről, hogy kifejezetten nem ismeri el azt).

A Testület álláspontja szerint az Alaptörvény XXIV. cikkében deklarált tisztességes eljárásból való jog alapvető jogállami követelmény, amelynek megfelelően a jogok érvényesítése olyan eljárás keretében kell, hogy történjen, amely megfelelő biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan állami döntésre. Természetes követelmény tehát a tisztességes eljárásból való jog érvényesülése egy demokratikus jogállam esetében, hiszen az egyes emberekkel szemben az állam természetétől fakadóan mindig erőfölényes pozícióban van. Ennek megfelelően szükséges, hogy az államhatalom nevében eljáró személyek minden esetben teljes körű tájékoztatást adjanak az eljárás alá vont személyeknek jogaik, kötelezettségeik, valamint az eljárás körülményei tekintetében.

A Testület ehelyütt kiemeli, hogy olyan esetekben, amikor az intézkedő rendőrnek meghatározott tájékoztatást kell nyújtani az intézkedés alá vont személy(ek) számára, az intézkedés alá vont személy(ek) – felfokozott lelkiállapotuk miatt – gyakran nyomásgyakorlásként értékelik az intézkedő rendőrök tájékoztatását annak ellenére, hogy az intézkedő rendőr pusztán a törvényes kötelezettségének tesz eleget, és annak célja nem a nyomásgyakorlás. Ilyen eset különösen, amikor az intézkedő rendőr szabálysértések esetén felhívja az intézkedés alá vont figyelmét, hogy amennyiben nem ismeri el a szabálysértést, a szabálysértési feljelentés alapján induló eljárás végén a helyszíni bírság összegénél akár súlyosabb mértékű szankcióval is szembe kell néznie.

A panaszosi és rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, ám a Testület rendelkezésére álló információk alapján ez az ellentmondás nem oldható fel, így nem tisztázható, hogy pontosan milyen tartalmú felvilágosítást adtak a rendőrök a panaszos számára, továbbá a panaszos valóban meggondolta-e magát és elismerte felelősségét, vagy éppen ellenkezőleg, és jogszerűtlenül szabtak ki számára helyszíni bírságot. **Mindezek alapján nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljárásból való alapvető jogának a sérelme.**

3) A Testület vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök adtak-e megfelelő tájékoztatást a panaszos számára a panasztételi lehetőségeiről.

A panaszos beadványában közölte, hogy a panasztétel napján tudta meg, hogy panasszal fordulhat a Testülethez.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint a rendőrök tájékoztatták a panaszost arról, hogy 30 napon a Rendőrkapitányságon vagy a Testületnél panaszt terjeszthet elő.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésének megfelelően az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (6) bekezdése alapján a rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.

A panaszosi és a rendőrségi álláspont között ellentmondás feszül, amely a Testület rendelkezésére álló információk alapján nem oldható fel, így ennek megfelelően nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőrkapitányság rendőrei az intézkedési kötelezettségüknek eleget téve tárták fel a baleset körülményeit, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga. Ugyanakkor a panaszosi és a rendőrségi álláspontok közötti feloldhatatlan ellentmondás miatt nem tisztázható, hogy a rendőrök pontosan milyen tartalommal és milyen módon tájékoztatták a panaszost a szabálysértési eljárásra vonatkozó szabályokról, annak ellenére sújtották-e helyszíni bírsággal, hogy nem ismerte el a felelősségét, továbbá, hogy megadták-e a megfelelő felvilágosítást a panasztételi lehetőségekről, így ezek tekintetében nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2019. december 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domanos
testületi tag